

TBMM
ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞI'NA

Görüşülmekte olan 1-850 sıra sayılı “**İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı 40. Maddesinin** tasarı metni içinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Üye Mv.
İmza

Üye Mv.
İmza

Üye Mv.
İmza

Üye Mv.
İmza

GEREKÇE:

Bu düzenleme ile, Türkiye Petrolleri A.O. Genel Müdürlüğü, BOTAŞ, K1y1 Emniyeti Genel Müdürlüğü, TEMSAN ile T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı portföyündeki bazı kuruluşlarda çalışan binlerce kapsam dışı personelinin kamu personeli olma statüsü değiştirilerek, idare ile ortaya çıkacak ihtilafların idari yargı yerine iş mahkemelerinde görülmesi öngörülmüştür.

Bu düzenlemeden etkilenecek olan kamu personelinin çalıştığı, TPAO sermayesinin tamamı devlete ait bir İktisadi Devlet Teşekkülüdür. BOTAŞ Kamu İktisadi Teşebbüsü (KİT) olarak yapılandırılmıştır. Türkiye Elektromekanik Sanayii AŞ-TEMSAN T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın ilgili kuruluşu statüsüyle faaliyetlerini sürdürmektedir. K1y1 Emniyeti Genel Müdürlüğü ise Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın İlgili Kuruluşu olarak faaliyet göstermektedir. Bu kuruluşlar, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname Hükümleri kapsamında olan ve sermayesinin tamamı devlete ait olan kuruluşlardır.

Bu kuruluşlarda, Toplu İş sözleşmesi kapsamında olmayan personelin statüsü kapsam dışı personel olarak tanımlanmış, bu personelin özlük hakları idarelerin tek taraflı yürürlüğe koyduğu yönetmelikler ile düzenlenmiştir.

TC. Anayasanın “Kamu Hizmeti Görevlileriyle İlgili Hükümler” başlığı altında yer alan 128'inci maddesinde “*Devletin, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.*” Hükmüne yer verilmiştir. Bu madde ile, İktisadi Devlet Teşekkülü ile Kamu İktisadi Kuruluşunun ortak adı olan Kamu İktisadi Teşebbüsleri bünyesinde görev yapan personelin kamu görevlisi vasfında olduğu açıkça ifade edilmiştir.

Bunun yanı sıra, Anayasa Mahkemesi'nin 22.12.1988 gün ve 5-55 sayılı ve 4.4.1991 gün ve E.90/12, K.91/7 sayılı kararlarında, KİT'lerde kamu hizmetlerinin yürütülmesiyle ilgili kararların idari nitelik taşıdığı ve asli ve sürekli kamu görevini yerine getiren çalışanlar hakkındaki işlemlerin de aynı nitelikte olup bu bağlamda yönetimle görevlileri arasındaki ilişkinin idare hukuku ilkelerine dayanan kamu hukuku ilişkisi olduğu ve bunların yönetimle

olan ilişkilerinden doğan uyuşmazlıkların kamu hukukuna göre idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği görüşüne yer verilmiştir.

Yine, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 22.1.1996 tarih ve 1996/1 sayılı kararında, yasal düzenleme yapılmış olmasa dahi idarelerin Yönetmelik hükümleri ile personelinin özlük haklarının düzenlenmesinin idari bir işlem olduğu kabul edilmiş ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinde, "kapsam dışı statüde çalışan" personelin kurumları ile olan ilişkilerinden doğan anlaşmazlığın çözüm yerinin, idari yargı olduğuna oybirliği ile karar verilmiştir. Uyuşmazlık Mahkemesinin bu kararı ile kapsam dışı personelin özlük haklarına ilişkin ihtilafların çözüm yeri İdare Mahkemeleri ve Danıştay dava daireleri haline gelmiştir. Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 03.02.2009 tarih ve 2009/39 sayılı kararında da benzer görüş tekrar edilmiş, söz konusu davaların idari yargıda ele alınmasına devam edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mahkeme kararlarına istinaden, kapsam dışı personelin özlük haklarına ilişkin ihtilafların idari yargıda çözülmesi gerektiği çok açık olup, bu husus Anayasa'da belirtilen kamu görevlisi olma durumunun da bir neticesidir.

Meclise sevk edilen yasa taslağının 37'nci maddesi, bu durumun aksine ihtilafların İş Mahkemelerinde çözülmesini öngörmektedir. Bu durumun, Anayasa ve yüksek yargı organları kararlarına aykırılık oluşturduğu çok açıktır.

Tasarının yasalaşması halinde; bu kuruluşlarda çalışan toplu iş sözleşmesine tabi işçiler dışındaki emekliliğine daha uzun yıllar olan kamu görevlisi binlerce kıdemli kapsam dışı personelin en kısa zamanda re'sen emekli edilmesi söz konusu olacaktır. Bu personelin işten çıkarılmaları durumunda, kamu görevlisi olma statüsü ortadan kaldırıldığı için konu bireysel işçi işveren ilişkisi olarak görülüp özel hukuk hükümlerine tabi tutulacak ve idari mahkemeleri yerine iş mahkemesine dava açılacaktır. İş Kanunu hükümlerine göre, Mahkeme işe iade kararı verse bile idare söz konusu personeli tekrar işe almayacak, yerine tazminat ödeme yolunu seçecektir.

Sonuç olarak, Anayasa'ya ve yargı kararlarına açık aykırılık oluşturması başta olmak üzere; binlerce kapsam dışı kamu görevlisinin hukuki statüsünü değiştirip özlük haklarının ve iş güvencelerinin yok edilmesine yol açacak, kurumsal hafızaya sahip, bilgi birikimli ve tecrübeli çalışanların res'en emeklilik ile kurumları ile ilişkileri kesilmesine neden olacak, TPAO, BOTAŞ, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü ve TEMSAN'ın vermiş olduğu kamu hizmetlerinin nitelikli yerine getirilmesinde de zafiyeti ortaya çıkaracak olan bu 40'inci maddenin tasarımı metninden çıkarılması gerekmektedir.